

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conferentiæ Theologico Morales

Compendiosè propositæ ac breviter resolutæ Ad Usum Directorum
Conferentiarum Hebdomadalium ... DD. Parochorum, Curatorum,
Confessariorúmque omnium

Ex Materia Septem Sacramentorum Atque Justitiæ De Restitutione
Excerptæ

Sargar, Eliseus

Augustæ Vindelicorum, 1720

Titvl[v]s II. De Babtismo & confirmatione

urn:nbn:de:hbz:466:1-41194

TITVLVS II.

DE

BAPTISMO ET

Confirmatione.

17.

CONFIDENTIA. I.

Innocentius Tertius cap. Non ut. de Bapt. & eius effect. consultus an parvuli essent pro Christianis habendi, quos in articulo mortis constitutos propter aquæ puritatem & absentiam Sacerdotis aliquorum simplicitas in caput & pectus, ac inter scapulas pro Baptismo salivæ conspersione linivit. & dicit illos verum non habere Baptismum ob defectum Verbi & Elementi: quia scilicet nec forma aliqua fuit adhibita, nec materia necessaria juxta illud Salvatoris: *Nisi quis renatus fuerit ex Aqua, &c.* Quæri ergo potest in proposito, quænam Aquæ sufficiant ad valorem Baptismi?

RESOLUTIO I. Omnis & sola Aqua naturalis elementaliter fluida est materia sufficiens ac necessaria ad Sacramentum Baptismi. Ita omnes Catholici ex illo Joan. 3. *Nisi quis renatus fuerit ex Aqua & Spiritu sancto;* Ut proinde questio solum sit, quænam censeantur esse

19. Aquæ naturales;

RESOLUTIO secunda: Omnes sequentes Aquæ sunt naturales, & materia sufficiens ad

Ba-

Baptismum secundum omnes, Aquam maris, putei, fontis, lacuum, fluminum, rivulorum: item pluvialis, roris, resoluta ex nive, pruina, grandine, glacie: item thermarum, acidulæ, salinæ: item lixivium percineres fustum, pro dia, quibus carnes vel pisces lavantur, dummodo de aliena substantia non sit tantum permixtura ut spissa aut ad fluendum ineptæ reddantur. Omnia enim hæc, sive calida sive frigida sint, clara aut turbida, vel cujusque coloris existant, in substantia aquæ naturalis rationem habent, nec propter admixtionem alienarum substantiarum speciem veræ aquæ amittunt.

20.

RESOLUTIO tertia: Nullus humor specie ab aqua distinctus, ut vinum, lac, sanguis, pituita, urina; Item aquæ artificiales & olea ex herbis, radicibus, lignis aut metallis per expressionem vel distillationem extracta; Item etiam aquæ naturales, ita tamen alterationibus mutatae, ut manifestè alterius speciei factæ esse censeantur, ut cerevisia bene præparata, saliva: Item in quibus propter admixtionem alius humor prævalet, ut vinum parum lymphatum; Item aqua in spongia vel alio corpore raro inclusa, quandiu sic includitur: Item glacies, nix, grando priusquam resolvantur, est materia insufficientis. Ratio est: quia omnia hæc vel aqua vera non sunt, vel aquæ usum præstare nequeunt.

RESOLUTIO quarta: Humores, de qui,

21. quibus inter Doctores controvertitur, sint ne vera aqua, sunt materia dubia, non adhibenda, nisi in casu necessitatis & animæ periclitantis, idque nunquam sine conditione. Hujusmodi secundum aliquos sunt aqua ex sale resoluta, aqua vitis, aliarumque arborum, cerevisia leviter decocta, &c. Ex his facile resolvuntur seqq. Conferentia.

CONFERENTIA II.

22. **N**atus infans periclitatur de vita conservanda, & quia alius liquor non adest, accipit Parens Attramentarium, illudque effundit super ejus corpusculum cum solita forma; Quæritur non immeritò, an denigrato corpusculo fuerit dealbata anima?

R. Cum P. Gob. tr 2. cas. I. n. 32. Attramentum esse aquam nigram (confici enim solet ex Aqua & Aloe) ergo sicut Aqua turbida ex Luto expressa est apta materia Baptismi in necessitate ita & Attramentum, nisi fortè ex alio liquore fuerit confectum.

CONFERENTIA III.

23. **S**cet in 4. dist. 9. 2. pro Regula ponit sequentia: Quando possibilitas adest, via tutissima eligenda est, si non adest Possibilitas, via tutissimæ proxima tenenda est, cessante impossibilitate cautè est supplendum id, quod impossibilitas prohibebat; sed quid sibi voluit ista; R. Doctorem velle dicere, in casu necessitatis quamlibet aquam sufficere, puriorem tamen &

Sim.

simpliciore[m] alteri præferendam esse: simili-
ter benedictam profanæ? ut proinde à peccato
non excusetur, qui citra necessitatē baptizat
in aqua turbida, lutosa lixivio vel prodio car-
nium. Ubi verò aqua limpida, non adest,
ex luto expressa est meliõr, quàm cerevisia vel
aqua rosacea, quia de illa est certius esse aquam
naturalem, quam de his: denique si materiam
dubiam adhibuisti, utique cum conditione, *si
hac materia est sufficiens, &c.* debes postea super-
stite Baptizato, adhibere certam cum condi-
tione, *si non es Baptizatus, Ego te Baptizo, &c.*

CONFERENTIA IV.

Infans tinctus la vacro d'abio, pura atramento, 24.
cerevisia alba, aqua rosacca &c. moritur; est
ne sepeliendus in loco sacro? R. cum Jacob.
Marchant, Resol. pastor, tr. 2. cap. 11 n. 2.
affirmative. Ratio est, quia iure sacre gloriæ
privandus quis non est in dubio.

Peres, quid sentiendum de Baptismo pueri 25.
Judæi, quem refert Gob. statim ab initio hujus
materia: is enim, dum esset cum aliis pueris
Christianis in sylva, subito infirmitate correptus
ad mortem, exoravit alios, ut se baptiza-
rent, & non habentes aquam, unus eorum ac-
cepit arenam, fundensque super caput Hebræi
eum forma solira, & Ecce! in continenti sanus
tactus alios domum redeuntes præcessit.

R. Baptismum fuisse nullum, adeoque ab-

solutè repetendum: sanaverat tamen puerum
Christus ob bonam fidem, tum ipse, tum
aliorum puerorum.

CONFERENTIA V.

Parvulus domini baptizatus per aquæ aspersio-
nem, sicuti solent se aspergere Catholici
aquâ lustrali, dubitatur an sit verè baptizatus,
& an rebaptizandus sub conditione;

RESOLUTIO: Validum esse Baptisma
factû per immersionem corporis in aquâ unâ vel
trinam: per affusionem aquæ supra corpus
manu vel alio instrumento: Item per aspersio-
nem: item si quis ponat infantem sub canisibus
vel stillicidio testi, ut aqua super eum fluat,
Ratio est: quia omnis talis verè lotus aut tin-
ctus esse dici potest, nec proinde opus est re-
petitione sub conditione si aliud non obstat.

CONFERENTIA VI.

27. Siquis infantem in puteum vel flumen proii-
ceret cum debita forma & intentione, an is
esset baptizatus, & in loco sacro recondendus,
Ratio dubitandi est, quia talis projectio potius
occisio, quàm ablutio dici meretur. Nihilominus

æ. Cum plurimis RR. talem infantem fore
vere baptizatum. Ratio est, quia talis im-
mersio, potest ordinari magis ad abluendum
quàm occidendum, si nimirum animæ mer-
gendi aliter succurri nequeat, cum Baptismus
non referatur ad vitam corporis, sed animæ.

Ni.

Nihilominus, quia opposita sententia Doct. Subr. & veterum T. T. utique admodum probabilis est, si talis parvulus (casu vel per miraculum) salvus evaderet, merito saltem cum conditione rebaptizandus esset.

CONFIDENTIA, VII.

In c. qui in maternis 115. de Consecr. dist. 4. 23.
habetur hic canon: Qui in maternis uteris sunt, ideo cum matre baptizari non possunt, quia qui natus secundum Adam non est, renasci secundum Christum non potest, neque enim dici regeneratio in eo poterit, quam generatio non præcessit. Quæritur ergo non abs ratione an infans in utero matris existens valide baptizari possit per tubum, fistulam, vel aliud instrumentum.

¶ Cum Scot. in 4. Dist. 4. q. 3. Si quælibet minima pars infantis abluatur, dummodo constet eam esse animatam anima rationali & aliæ non appareant v. g. digitus pedis, illum esse baptizatum. Ratio est: quia in quolibet minima parte tota anima est: Et revera sicut qui in minimo digito vulneratur, vulnere nuncupamus, cur non etiam, qui in minima parte lotus est, lotus dici possit, imo si nulla pars infantis prominat, dummodo ad cornuculum eius aqua (tepefacta, non frigida) pervenire valeat, baptizandum esse docet P. Ludovicus Scildere in lib. de principiis conscientiæ formandæ tr. 6. cap. 2. n. 9. Nec refert (ait

B

Gob.

Co. hic tr. 2. cap. 1. lect. 2.) quod nondum natus sit: quod si enim scinderetur ex utero, baptizandus utique esset, qui tamen natus non esset.

- Deinde si Parvulus in utero capax est contrahendæ maculæ originalis nondum natus quare non similiter capax esse debeat remedij ad eandem abluendam, fateor tamen talem rebaptizandum sub conditione, si integer nascatur quia in similibus, quod securius est tenendum est. Sed quid dicendum ad cit. can. qui videtur esse Responsioni contrarius, dico canonem se ipsum explicare, dum ait, *infantem in matris uteris cum matre baptizari non posse*, ita nimirum, ut Baptismus matri collatus infanti proficit quod utique nemo negat.

CONFIDENTIA. VIII.

30. Si nil nisi capilli vel unguis de infante ex utero Matris promineant, an & hic baptizandus? & talem baptizandum sub conditione quia probabilis sententia est, capillos & unguis eadem anima rationali animari, qua animantur partes ceteræ.

De Forma Baptismi.

CONFIDENTIA. IX.

31. Quidam Sacerdos parum latius, ut refertur in cap. retulerunt 26. de consec. d. 4. solebat baptizando dicere, Ego te Baptizo in nomine Patriæ & Filii & Spiritu sancto, an valide baptizavit.

& Validè

R. Valide: ita enim respondit fertur Za-
charias Papa utpote quia per dicta verba ad-
stantes facile intelligebant, verbis illis defig-
nari tres personas divinas, Patrem, Filium,
& Spiritum sanctum.

CONFIDENTIA. X.

Sabaudus germanus germanice baptizavit in-
fantem his verbis: Ich tauff dich in Namen
Gott der Vatter / und der Sohn / und der
heilige Geist; an verè.

R. Affirmativè ob paritatem rationis cum
casu præcedente: est enim is communis modus
loquendi Sabaudorum quando germanizant.

CONFIDENTIA. XI.

Alius baptizavit nomine Patris & sanctæ
& veræ Crucis, & spiritus sancti: an be-
ne? R. P. Gob, hic Tr. 2. n. 90, hunc Bap-
tismum D. Bernardi; quia scilicet per sanctam
& veram Crucem designari videtur Christus
secundam Trinitatis Personam. Mihi sanè vi-
detur negandum, huiusmodi formas esse vali-
das, in quibus non pronuntiantur omnes tres
Personæ Trinitatis sub propriis rationibus, pro-
ut eas exprimendas docet Concil. Flor. in De-
creto unionis, & ipsemet Christus Matth. ul-
timo: Euntes docete &c. baptizantes eos in nomine
Patris & Filij & Spiritus sancti.

CONFIDENTIA. XII.

Obstetrix Itala solebat domi ita baptizare,

B 2

iq

io te baptizo col Patre col Filio, & conlo Spirito
 santo: id est, Ego te baptizo cum Patre, cum
 Filio & cum Spiritu sancto, quæritur, an va-
 lide baptizant, comitolo videtur, quod sic,
 quia, inquit, Patres & Conolia plus non re-
 quirunt quam ut in Baptismo invocentur tres
 personæ divinæ. Verum

35. Respondendum esse videtur, mulierem il-
 lam invalide baptizasse. Ratio est, quia cum
 Baptismus sit iactua fidei, debet per ipsius for-
 mam fidei protestatio significari: fides autem
 in hoc consistit, quod credamus tres personas
 æquales in una natura & substantia: quæ uni-
 tas non exprimitur per particulam *cum*: *Ignitur*
&c.

CONFERENTIA XIII.

36. Jacobus Marchantius in Resol. pastoralibus
 de Sacram refert, Sacerdotem lingua impedi-
 tum sic baptizasse, *Ego te baptizo in nomine Pa-
 tris & Filii & Spiritus sancti. An valide? &c.*
 cum ipso quod valide. Ratio est: quia tunc
 exurgit sensus idem, eademque significatio ex
 huiusmodi verbis in mente audientium, qui
 soliti erant eum audire, qui nascitur ex forma
 ordinaria.

De necessitate Baptismi.

CONFERENTIA XIV.

37. Catechumenus ante Baptismum actualiter
 susceptum rapitur ad Martyrium, per mi-
 raculum

faculum tamen manet superstes: quæritur ergo an teneatur nihilominus postea baptizari, ratio dubitanda est, quia per Martyrium fuit baptizatus Baptismo sanguinis, adeoque justificatus.

RESOLUTIO : Catechumenus Martyrio superstes habens opportunitatem accipiendi Baptismum fluminis, tenetur illum adhibere sub peccato mortali. Ratio est: quia unusquisque tenetur ad assumenda media necessaria ad salutem, qui eorum necessitatem novit, habetque occasionem ea adhibendi: sed Baptismus fluminis est medium necessarium ad salutem ex illo Joan. 3. *Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei:* Et Catechumenus id novit, habetque ut supponitur, opportunitatem. Igitur &c.

Dices, Catechumenum jam esse justificatum per Baptismum sanguinis: igitur non indiget amplius Baptismo fluminis. *ꝛ. Dist. antecedens, si habuerit votum Baptismi fluminis, conc. si non, neg. antecedens & conseq. tenetur enim satisfacere voto. Instabis: Infans in odium Christi occisus salvatur, qui tamen non habet votum Baptismi: Igitur & catechumenus per martyrium justificatur absque tali voto. ꝛ. Neg. conseq. & parit. Ratio disparitatis est, quia infans est incapax voto, capax autem Catechumenus, illi itaque sufficit Martyrium sine voto Baptismi fluminis, non item huic. Con-*

CONFERENCE. XV

89. **A**liqui parentes solent diu differre baptismum parvulorum suorum, an peccent?
 R. Eos sine dubio peccare graviter, si id faciant absque iusta causa. Ratio est: quia quisque tenetur sibi commissis providere de remedio salutis quamprimum commode potest, praesertim si subjecti sint & expositi periculo mortis: parvuli autem ut plurimum infirmitatibus subjecti sunt, adeoque periculo mortis & aeternae damnationis, igitur &c.

Dixi autem *absque iusta causa*, si enim iusta causa adsit differendi solemne Baptismum, ut fieri consuevit apud Magnates expectantes Compates suos aliunde venturos, eo casu non oportet privatim baptizare infantem (nisi periculum suadeat) & intermissas ceremonias postea adhibere, id namque sola necessitate urgente conceditur; ut proinde melius sit per aliquot septimanas Baptismum differre, quam ceremonias omittere, & statim baptizare. Ita docent V. Baptismus, Angelus & Armilla. Similiter volens baptizari adultus non peccat, si aliquantulum differat baptismum recipere, ut interea possit debite catechizari, nec ille, qui moratur in medio Infidelium aut Judaeorum, inter quos est periculum subversionis post baptismum, nisi praevideatur postea defutura occasio tunc enim magis animae salus, quam periculum reditus ad Infidelitatem curanda est.

CON-

CONFERENTIA. XVI.

40.

Parvulus Christianorum parentum filius est in manifesto periculo vitæ nondum baptizatus; ad sunt Christiani, qui libenter eum mergerent sacro lavacro, ac oðn sine periculo propriæ vitæ, quaeritur, an ad id obligentur.

RESOLUTIO est affirmativa, ita apud & cum P. Gobat tr. 2. cas. 7. n. 224. Sylv. Navar. Coninck, Bonacina & alij. Ratio est; quia quisque tenetur vitam propriam prodigere temporalem pro salute proximi in extrema necessitate vitæ spiritualis constituti. Unde S. Joan. Epist. I. c. 3. *in hoc cognovimus charitatem Dei, quoniam ille animam posuit pro nobis, & nos debemus pro Fratribus animas ponere.*

De Ministro Baptismi.

CONFERENTIA. XVII.

Quia cap. si quis per ignorantiam, habetur.

Si quis per ignorantiam, ordinatur antequam baptizetur, debere ab eo Baptizatos iterum baptizari, non immerito dubitatur, an non baptizatus possit valide baptizare, ideo sit. 41.

RESOLUTIO ex Conc. Flor. in decreto unionis: In casu necessitatis non solum Sacerdos vel Diaconus, sed etiam Laicus vel mulier, imo etiam Paganus & Hæreticus baptizare potest, dummodo formam servet Ecclesie, & facere intendat, quod facit Ecclesie.

Ratio & sumitur ex necessitate hujus Sacra-

menti, quoniam scilicet plurimi perirent ex defectu Ministri, si non quilibet obvius in necessitate esset sufficiens, unde ad cap. *si quis per ignorantiam*. R. Ibi refertur à S. Ildoro errorem aliorum: Quare statim subjungitur, sed Romanus Pontifex non hominem judicat qui baptizat, sed Spiritum Dei subministrare gratiam Baptismi, etiamsi Paganus sit, qui baptizat.

CONFIDENTIA. V.

42. Quidam Parochus ex odio, quod habet erga Parentes, recusat baptizare infantem, adest autem Diaconus: Queritur ergo, an is tunc possit solemnem Baptismum conferre; Ratio dubitandi est, quia Diacono id solum licere videtur in absentia Sacerdotis, & ex commissione ordinarij, hic autem adest Sacerdos, & quidem ordinarius, nec dat licentiam Diacono, ut supponitur: Sit itaque

RESOLUTIO, Diaconus in casu proposito potest licite administrare Baptismum solemnem infanti, etiam sine licentia Parochi, si alius Sacerdos non adsit, qui possit & velit baptizare. Ratio est præceptum Charitatis, erga proximum, & quia hanc potestatem accipit ab Ecclesia in ordinatione. Ex quo ad rationem dubitandi. R. Sacerdotem nolentem baptizare haberi pro absente.

CON.

CONFERENCE, XIX.

Absente Parocho affertur baptizandus infans, qui, nisi statim baptizetur, morietur absque Baptismo, itaque præsens Subdiaconus baptizat ipsum solemniter: an bene; &c. Subdiaconum tunc incurrere irregularitatem decretam *cap. 1. de clerico non ordinato ministrante*, in illos, qui non ordinati ministrant vel baptizant, 43.

CONFERENCE XX.

Puerpera, verita non proles, quæ jam incipit egredi ex utero, morietur priusquam tota edatur in lucem, dixit adstanti mulieri, asperge aqua partem, quam vides egressam, ego interim proferam verba præscripta: an bene. 44.

RESOLUTIO: Speculativè loquendo Baptismus fuit nullus, adeoque absolutè repetendus, si infans totus edatur in lucem. Ratio est clara: quia Forma tunc non fuit vera: puerpera enim, quæ dicebat: Ego te baptizo, non baptizavit, sed altera mulier, quæ asperxit.

Dixi autem, *speculativè loquendo*, quia præctice aliter sentiunt *Caier, Marsilius, Hurtad, & Capeaville apud Gobat, tr. 2. casu 4. n. 146.* qui ait: Si fuit præsentissimum periculum mortis, & altera mulier erat imperita formulæ tanque hebes, ut non potuerit voce sequi præcuntem verba, potuit, imo debuit puerpera

pera sequi sententiam auctoritate probat le m
 DD. cit. Unde infert Gob. cit. n. 547. hanc
 sententia in locum habere posse tempore pestis:
 si enim, inquit, in domum peste infectam ob-
 feratamque nemo permittatur ingredi. & mu-
 lier, quæ sola in domo est, penitus ignara &
 indocilis formæ, poterit Parochus, e. g. in
 casu extremæ necessitatis per fenestram
 apertam dicere: Ego te Baptizo in nomine &c.
 matre interim affundente aquam, ut observat
 pesti ferorum patronus eximius *Capaville q. 20.*
de B. p. Hæc pro praxi Gon. utique subpo-
 nens, Parochum loqui in persona baptizantis,

CONFERENTIA XXI

45. **C**onstitutiænes synodales Diocesis Constan-
 tiensis part. I. tit. 6. n. 4. statuunt, ut exa-
 minent diligentissimè Parochi, aut eorum socii
 obstetrices, vel alios, qui infantem aliquem
 baptizauerunt, an & quomodo, quibus verbis &
 formâ quæ materiâ & aquâ & cum quâ inten-
 tione baptiza verint. Quæritur proinde primò,
 ad quid obligentur circa hoc parochi & obste-
 trices? Secundo, an & quando rebaptizandi
 sint parvuli, ab obstetricibus baptizati; pro quo
 sit.

46. **RESOLUTIO** prima: Obstetrices ex officio
 tenentur sub mortali disce e formulam, me-
 dumque baptizandi.

Ratio est: quia ex tacito pacto ad id obli-
 gantur: non enim admitterentur ad hoc offi-
 cium

cium
 Bap
 calib
 RE
 an ob
 pecc
 nim
 ratjs
 rius
 hus t
 sunt
 R
 tismo
 Paro
 rimis
 tizen
 te non
 bapti
 cipie
 form
 cegr
 tum
 bapr
 aute
 omi
 qui
 tux
 quib
 jam
 dese

cium obeundum, nisi tacite se obligarent ad
Baptismum ministrandum in tam frequentibus
casibus necessitatis; unde sequitur

RESOLUTIO secunda: Parochus ignorans,
an obstetrix sit debite instructa in prædictis,
peccat graviter eam non examinando, cum e-
nim ea sit quasi vicaria Parochi in casu necessi-
tatis, quisque autem obligetur scire, an vica-
rius suus peritus sit Officij sui, igitur & Paroc-
hus tenetur scire, an obstetrix noverit, quæ
sunt necessaria ad Baptismum conferendum,

RESOLUTIO tertia: In repetendo Bap-
tismo ab obstetrice collato accomodare se potest 47.

Parochus statutis suæ diocesis, in quarum plu-
rimis statuitur, ut omnes sic baptizati rebap-
tizentur cum conditione, *si es Baptizatus, ego
te non baptizo: si vero non es baptizatus, ego te
baptizo in nomine, &c.* In aliis autem præ-
& cipitur Parochis, ut si debitam materiam,
formam, & Ecclesiæ institutionem adfuisse
cognoverint, baptismum ab obstetrice colla-
tum minimè repetant, si probabiliter dubitent,
baptismum cum conditione conferant. Dixi
autem accomodare se potest, nec enim debet
omittere repapuzationem cum conditione,
qui vel minimum dubium habet de valore Bap-
tismi collati ab obstetrice, etiam in locis, in
quibus non solet fieri rebaptizatio, ita enim
jam passim fert consuetudo propter plurimos
defectus substantiales quos commi-
sere

fere obstetrices, vel ob terrorem & trepidationem ex laementis matris caufatos, vel ex vigilia & labore, quibus diutiùs vexantur ac defatigantur, vel etiam ex mero liberaliùs sumptu ad faciendos sibi amicos; quibus omnibus facile ita perturbantur, ut illam unciam iudicii seu prudentiæ, quæ tales mulieres alias polent, propè amittant. *Hæc P. Cob. latius.*

CONFERENTIA XXII.

48. **U**na aliqua obstetrix ex suggestu cuiusdam Religiosi petit à suo Parocho chrisma baptisma, ut illo ungens puerperam reddat parturitionem expeditiorem; an debeat concedere vel negare?

Re. Gob. hic tr. 2. n. 190. puto etiam Marchantum negaturum, eò quòd in Conc. Moguntino sub. Carolo M. cap. 17. sic statuatur: Presbyteri sub sigillo custodiant Chrisma & nulli sub pretextu medicine vel maleficii donare inde presumant; quod si fecerint, honore priventur. Et quis prober profanum illum tactum, tractationem que rei sacre? Ratio autem esse potest, tum quia Chrisma ad id non est institutum; tum quia à malis ad maleficia adhiberi solet.

CONFERENTIA XXIII.

49. **A**ntonius Quantanadvenas *singularium tr. 1. Sing. 4.* narrat de obstetrice, quæ Confessario falsa fuit, se per spatium 20. annor. omnes parvulos periclitantes baptizasse vel sine vel etiam cum contraria intentione: quid agendum tali Confessario?

RE

RESOLUTIO: Si in illo loco mos fuerit non rebaptizare cum conditione baptizatos ab obstetrice (qui vel ob hunc ipsum casum persuadendus esset) Confessarius debet poenitenti suadere, ut vel seipsam prodat magistratui etiam cum vitæ periculo, quatenus fieri possit possibilis provisio ad baptizandos prius invalidè baptizatos, siqui sint superstites; vel id ipsum fateatur Confessario extra Confessionem; vel certè det licentiam eidem revelandi errorem in Confessione de rectum: & si ipsa poenitens abhorret supplicium promeritum, poterit se interim per fugam ad alias partes transferre.

Ratio horum omnium est *Charitas imperans* vitam exponi periculo propter necessitatem spiritualem proximi extremam; qualem in proposito patiuntur omnes à poenitente in validè baptizati, ut patet.

Peris, quid si aliqui ex dictis invalidè baptizatis essent jam Sacerdotes, vel Episcopi ordinati? *Et.* Omnes illos esse reordnandos, eoque, quos tales Episcopi ordinarunt. Ratio est manifesta, quia *Batismus* est janua aliorum Sacramentorum, ita ut nullum validè suscipiatur nisi a baptizato. 50.

CONFERENTIA XXIV.

Infans Christianorum Parentum abductus à Turcis, nondum baptizatus, perimendus infallibiliter, corpore & animà, nisi tu capti-
ve

ve Christiane ipsum baptizes : & si hoc feceris in periculum vitæ tuæ te conicies : quid igitur faciendum ?

ꝛ. Te obligari in conscientia talem periculum baptizare. Ratio est, quia quisque tenetur vitam suam corporalem prodigere pro salute spirituali proximi constituti in extrema necessitate. Ita cum B. Thom. 2. 2. q. 26. a. 5. ad 5. omnes Catholici. Ex illa Joan. Epist. 1. c. 3. *In hoc cognovimus charitatem Dei, quoniam ille animam posuit pro nobis. & nos debemus pro fratribus animam ponere.*

CONFERENTIA. XXV.

52. **T**empore pestis mulier parturit, nec novam formam Baptismi, nec alius adest, quæ noverit an teneatur Parochus baptizare, probabilissimè timeat, ne contrahat pestem, cum interim sit solus in pagò, & alii plures laborent eodem morbo decessuri absque Sacramento Pœnitentiæ, Parochus moriatur : an teneatur se huiusmodi periculo exponere.

ꝛ. P. Gob. hic tr. 2. n. 233. Ubi periculum majus prævidetur, ubi procul dubio est plenius consulendum pluribus quam uni. atque ita etiam sentit *Ean. tom. 3. disp. 20 n. 62.*

CONFERENTIA XXVI.

53. **E**odem placè tempore & momento labitur ex tecto murarius, & nascitur infans, quorum alteruter certo morietur absque Sacramento

Sacra

Sacramento, si post ponatur alteri: ad quam eundem est Domino Parocho.

¶ Curet infantem per Laicum, si quis adsit sciens & potens baptizare, & advolet ad lapsum: si vero non sit, qui possit Baptismum administrare, præferat infantem vivo. Ratio prioris responsionis est, quia sic utrique succurritur: posterioris autem, quia ubi difficultas occurrit, accipiendum est illud, quod, habet minus periculi, ait Doct. Angel. 3. p. q. 83. a. 6. ad 2. in proposito autem muratio minus periculi est quam infanti, dum ille potest seipsum juvare per contritionem & desiderium confitendi, hic autem minime.

CONFERENCE XXVII.

Quidam Sacerdos ad omnia tardus. Ina cunctatione sæpe in causa est, quod infantes absque Baptismo moriantur: Quid 54. talis meretur, & in can. quicumque dist. 4. de consecr. dici, deponatur, Et solent seveissime puniri.

CONFERENCE XXVIII.

Quid faciendum Parocho, qui sub Sacrificio Missæ monetur. infantem recens natum 55. animulam agere, necadesse, qui sciat baptizare. ¶ P. Gob. ubi sup. n. 250. eum deposita casula debere accedere ad sub veniendum periclitanti [etiam post Consecrationem, peractoque illo tam urgente negotio, perficere Sacrificium.

CON.

CONFERENCE XXIV.

PAROCHUS vocatus ac puerperam reperit eam
defunctam. Prole adhuc vivente in utero,
quid faciendum; & Mandet confestim aperiri
uterum, & baptizet novam creaturam
si fortè vivam repererit; ita Gob. loco cit.
n. 260.

57.

CONFERENCE XXX.

NOTUM est pàlam, extare tria loca mirifica,
unum in Lotharingia Mirecourt ad imagi-
nem Deiparæ, Virginis PP, Cordigerorum;
alterum in Tirolì Brauneck dictum, similiter
ad steruam miraculosam B. V. M., & ter-
tium in ædicula Lauretana Bruntrutum; ad
quæ deferri solent infantes ante Baptismum
mortui, ubi post certas preces edunt talia viræ
indicia, ut credantur esse anima præditi. eam-
que ob rem tinguntur aquâ baptismali saltem
cum conditione, ac paulò post sunt omnis sen-
sus, motus & alterationis ex partes. Quæ-
ritur itaque, quid sit de talibus Baptismis sæpe
cit à n. 272. se vidisse duo authentica instrum-
mentâ testantia ejusmodi mirificum reditum
ad vitam, emigrationemque ex illa, unde in-
fert, aitque, ut sequitur: Denique tamen sæpi-
simè repetita prodigia sustulerunt omnem ferè du-
bitationem, præsertim in Mirecourt, idcirco omnino,
posse hic, & debere tingi sacro lacte saltem cum
conditione. Hæc non ego, utpote nullam hu-
jus rei experientiam aut notitiam nactus, sed.
P. Gob.

Gob. quidquid proinde Lectori visum fuerit ,
credat , per me licet.

CONFERENTIA, XXXI.

58.

Quia varia solent Monstra pronasci ab inse-
licibus mulieribus , utpote cum duobus
capitibus , cum bino pectore , naribusque bo-
vinis , cum simiarum faciebus , sine ullo planè
capite , & oculis insitis hinc inde in humeris ,
ex bestia & homine conceptus Satyrus , &c.
Quæri hic potest , aut certe debet , an & quo-
modo talia monstra sint baptizanda.

59.

RESOLUTIO prima: Quando tanta est di-
stinctio , multiplicatioque partium principa-
lium (p̄ta capitum , pectorum , cordiumque)
diversitasque operationum ut insinuent plures
animas debent singula capita seorsim baptizari.
Ita Scot. in 4. dist. 6. q. 2. Et ratio est , quia
tunc sunt duo supposita. Quod si vero sub duo-
bus capitibus deprehendatur tantum unum cor-
tunc unum caput absolute baptizandum est ,
& alterum conditionate, quia non est sine con-
ditione ministrandus Baptismus in dubio , est
autem tunc dubium , an sit duplex homo : Igi-
tur &c.

RESOLUTIO secunda : quando monstrum
habet omnia prorsus membra humana , & ca-
put ferinum , habendum est pro vero homine
(cum vir ex muliere non genere bestiam) ra-
deoque baptizandum absolute. Ratio est &
quia reliquum corpus à capite satis indicat , il-
lud

60.

G

lud

61. lud fuisse vegetatum à corde humano, quod principatum tenet inter partes hominis.

RESOLUTIO tertia : Si potiores partes corporis sint speciei fetinæ, & constat monstrum progenitum esse ex viro & muliere, baptizandum est cum conditione : si autem sciatur esse Satyrus ex muliere & bestia natus, is omnino Baptismo careat. Ratio primæ partitis, quia ex merò humano semine bestia gigni non potest, & secundæ quia talis Satyrus, ait Bonac. de sacram. disp. 2. q. 2. punct. 6. n. 3. non descendit ex Adamo; ideoque renascendus non est.

CONFERENCEIA. XXII.

62. Quidam à veneficis parentibus natus, à diabolò valde investatur, nec sciri potest ulio iudicio, ubi, vel à quo baptizatus fuerit. Quæritur proinde, an sit rebaptizandus saltem sub conditione? R. Gob. hic n. 384. diurnas & graves infestationes dæmonis posse quandoque iniicere prudentem suspicionem, aut metum, ne quis non sit baptizatus validè. Probari id potest varijs exemplis illorum, qui postquam fuerunt rebaptizati, obtinuerunt quietem animi & corporis; quæ Exempla refert postea n. 456. & 457.

CONFERENCEIA. XXXIII.

I N urbe quadam Helvetiæ sunt duæ Ecclesiæ, in quarum una pro Baptismo adhibetur aqua elementaris, in altera sat crebro aqua rosacea.

jan

jam recens conversus ad fidem Catholicam, scit se baptizatum in posteriori Ecclesia, dubitat proinde, an in aqua rosacea, vel naturali: an repetendus Baptismus?

RESOLUTIO: Rebaptizandus est utique Helvetus cum conditione, tum quia dubitat prudenter an non sit baptizatus in materia omnino dubia; tum quia à ministro Calviniano aut Zwingliano; qui concionatoriè tantùm & historicè solent proferre suas formas sacramentales. Ita Gob. sup. n. 395.

CONFERENTIA. XXXIV.

Parochus ingressurus Ecclesiam, reperit ante fores infantem expositum cum scheda attestante, eum esse rite baptizatum: an possit ac debeat id credere. 64

¶ Cum constitutionibus synodalibus constantiensibus, part. 1. tit. 6. n. 6. Infans expositus, licet in collo habeat appensum testimonium, quod baptizatus fuerit, si tamen aliunde non constet, baptizetur sub conditione, ratio autem est: quia tales infantes ut plurimum baptizantur ab ipsismet Matribus regendi sceleris ergo, quæ persæpe sunt juvenulæ Meretriculæ Formæ & materiæ Baptismi ignaræ, igitur si Baptismi obstetricum sunt suspecti, à potioritalium Meretricularum.

CONFERENTIA. XXXV.

Sacerdos tenerrimæ conscientiæ conferendô Baptismum infanti fuit involuntariè distra- 65

C 2

que

ctus: & ideo exacto ministerio cœpit anxie dubitare, an non omiserit, verba illa, *Ego te baptizo*, sciens probe se dixisse reliqua, *in nomine Patris &c.* An debeat repetere Baptismum cum conditione; & Cum P. Gob. cit. n. 422. minimè, eo quod distractio in tali viro non possit fundare ullum rationabile dubium alicujus omissionis. Et huc facit sapiens monitam D. Thom. 3. part. q. 3. s. 6. ad 5. ita loquentis *Nihil debet (Sacerdos Sacrificans quidni & baptizans) repetere propter eam solam causam, quod non recordatur, an hoc aut illud fecerit, aut dixerit.* Notent scrupulosi.

CONFIDENTIA. XXXVI.

66 **I**N Clementina de Bapt. cap. præsentis prohibemus. Habentur Sequentia: *Præsentis prohibemus edicto, ne quis de cætero in Aulis vel Cameris, vel alijs privatis domibus, sed duntaxat in Ecclesijs, in quibus sunt fontes ad hoc specialiter deputati, aliquos, nisi regum vel Principum, quibus valeat hoc in casu defervi, liberi extiterint, aut talis necessitas emerferit, propter quam nequeat ad Ecclesiam absque periculo propter hoc accessus haberi, audeat baptizare. Qui autem secus præsumserit, taliter per suum Episcopum castigetur, quod alii similia attendere non præsumant.* Hæc Canon. Cui videtur praxis esse contraria per germaniam: quid ergo dicendum.

& Per Principes intelligunt hic Riccius de sis, 427. & Quintanadu. Singular, tr. 1. singular

gul. 21. omnes grandes Hispaniæ, Comites, Barones, Legatos Regum, & universim omnes habentes Jurisdictionem temporalem, id circa idem permittitur [sed non nisi in sacello vel Oratorio, nisi necessitas excuset] nobilibus in germania, præsertim imperialibus. Porro necessitas, ob quam Clementina etiam alijs inferioris conditionis concedit Baptismum privatam, non debet esse insuperabilis, sed sufficit probabile periculum fore, ut, nisi baptizetur infans extra Ecclesiam, vel sine Baptismo moriatur, vel timenda sit infirmitas; vel si infans non possit deportari ad Ecclesiam citrà periculum infamiæ Marronæ vel puellæ nobilis, quæ occultè peperit &c. Hæc enim & similia sufficienter tangit clementia ibi aut talis necessitas emerferit &c.

CONFIDENTIA. XXXVII.

67.
Conc. Trid. sess. 25. cap. 2. Hæc habet unus tantum sive vir sive mulier juxta sacrorum Canonum instituta, vel ad summum unus & una, Baptizatum de Baptismo suscipiant, inter quos & baptizatum ipsum, & illius Patrem & Matrem, nec non inter baptizantem & baptizatum, baptizatique Patrem & Matrem tantum, Spiritualis cognatio contrahatur. Ad quæstionem igitur, utrum si Maritus & uxor assistant baptismi solemnem, contrahant inter se cognationem spiritualement, facile R. negative: ratio patet ex verbis Concilij Trid. satis
 C 3 claris

claris, Similiter ad aliam, an Parochus peccat
admittendo plures Patrinos, quam unum &
unam, & ex constitutionibus synodalibus
Constant. Diocesis part 1. tit. 6 n. 8. viri No-
biles, si quando plures Patrinos forte pro ma-
jori solemnitate, & familiæ suæ splendore ad-
hibeant, volumus, ut Parochi duos ex illis
designent, qui susceptores sint [utique unum
& unam] & cognationem Spiritualem con-
trahant, atque in librum Baptizandorum à
Parochis inscribantur, reliqui non item, quos
tamen loco testium solennitatibus Baptismi
interesse non veramus.

68. At inquires, fulminabunt alij Nobiles, si re-
pellantur. & Non fulminabunt, si hanc cau-
telam adhibeas: videlicet porrige illi baptiza-
tum, quem designasti, sic enim fiet, ut reliqui
postea eundem suscipientes non contrahant
cognationem. Et si adsit Principalis Hæreti-
cus, qui aveat Parrinitatem, detur infans ob-
stetrici, & ab ea offeratur Hæretico, atque ita
vel obstetrix; vel neuter erit Patrinus.

CONFERENTIA. XXXVIII.

69. Parvulus in periculo constitutus baptizatus
baptismate privato absque cære non; ut ait le-
post suppleantur cæremoniæ omissæ in Eccle-
sia, inter quas præcipua esse videtur assistentia
Patrini: quæritur ergo an is fiat vere priatus.

& Cum communi, Officium Patrini esse
ab Ecclesia institutum pro solo vero, certo &
ab.

absoluto Baptismo. Ita Bonacin de Ma-
trim. q. 3. punct. 5. §. 2. n. 10. Cum ergo in
tali supplemento Ceremoniarum utcumque so-
lenni, non fiat verus Baptismus, aut certe non
absolutus sed conditionatus tantum, nulla
contrahitur in eo realis & vera cognatio.

CONFIDENTIA. XXXIX.

70

Vidi aliquoties in Ecclesia N. Baptizari in-
fantes, quos Baptista reddidit immediatè
obsterici, assistentibus P. trinis, & ideo vide-
batur mihi ibi nullam contrahi veram Patrimi-
tatem à designatis patrinis: an rectè.

¶ Ad contrahendam hanc cognationem
atque ad veram denominationem patrinum po-
stulati, ut quis vel actu teneat infantem, dum
aqua super eum affunditur à Baptista, vel cer-
te immediate accipiat è manu ipsius Baptistæ,
ac proinde non effici Patrinum vel Matrinam,
illum vel illam, cui tradit infantem is, qui
accepit mediate vel immediate à Baptizante:
Sunt verba P. Gobat. hic n. 538. sic etiam ten-
rit Escobar in Theol. Moral. lib. II. Sect. I.
cap. 1. citans Pontium & Sanchez, Perez Bo-
nacin. **A**qui in Ecclesia N. designati Patrinum
non accipiunt immediatè, nec tenet baptiza-
tum sub baptismo: itaque nullam contra-
hant cognationem spiritualem. Cæterum
nolim hoc dictum, si forte consuetudo dicece-
seos vim legis obtinens sit in contrarium, de
qua scient illi aut certe scire debent, qui hoc

C 4

practi-

practicant, imo essem contentus cum Barbofa in Trid. sess. 24. cap. 2. de reform. Matrim. n. 26. si commater traderet infantem sacerdoti iam baptizatur, cuiusque deinde reddendum finire baptismo.

CONFERENCE, XXXX.

Puerperâ mortuâ, periclitans fœtus editus Baptizatur à vidua: quæritur proinde, an ista vidua possit contrahere cum viduo seu viro emortuæ puerperæ: ratio dubitandi est, quia Baptismo necessitatis & non solenni, non videretur contrahi cognatio spiritualis.

RESOLUTIO: Quamvis Patrinus Baptismi privati non fiat cognatus Spiritualis, sit tamen Baptizans; ita Gob. hic n. 577 citans pro priori parte Sanchez Lib. 7. de Matrim. disp. 26. n. 14. & pro posteriori Marchant. In Resol. pastor. de cap. 5. n. 3. unde vidua, quæ Baptizat Filium vidui, non potest cum eo contrahere. Ad rationem dubitandi & cum viduere quoad Baptizantem.

CONFERENCE, XXXXI.

72. **N**on pridem petiit in nostra vicinia Pater Baptizandi à Parocho ut Patrinum ageret: an rationabiliter?

&. Rationabiliter & irrationabiliter; rationabiliter quidem, Si Parochus habuisset Capellanum vel vicarium: irrationabiliter autem, si unus idemque deberet agere Baptizationem

to rem: quæ enim tunc interroganti respondeat? ais: interrogatio & responsio casu conveniunt; itaque potest Baptizans sibi ipsi respondere: at benè quidem ais, casu conveniunt sed non sub-
jecto.

13.

CONFERETIA XXXX II.

Contingit nonnunquam Parochum negligentem esse in notandis ad Librum Baptizatorum Baptismatè sacro renatis, an non graviter peccet? ad hoc.

¶. Quintanao. singl. tr. 2. sing. 2. peccare mortaliter: ratio est: quia ista negligentia vergit in magnum præjudicium Baptizati: etenim ex talibus libris petitur testimonium ætatis pro ordinibus, professione in Religione, Matrimonio, liberatione à tutela, minoritate, de cognatione spirituali, & de Parentibus. Unde valde providè vehementer hortatur P. Gob. hic. tr. 2. n. 589. Dominus Parochos, ut notent non solum dies Baptismi, sed & nativitatibus: imò etiam horam quâ quis natus est: an ante vel post prandium prodierit in Lucem: quia tale registrum facit plenam fidem coram quovis tribunali, quando est quæstio vel de Baptisma reverè collato, vel de ætate: siquidem Parochus in tali & pro tali actu est Notarius Publicus.

De

De Sacramento Confirmationis.

CONFIDENTIA. XXXIII.

74. **V**Nus aliquis vult Ordinari in clericum quem dùm Episcopus interrogat, an confirmatus. R. Se quidem confirmatum, non nisi oleo Infirmorum, eò quod non adfuerit Chrisma: est nè ergò iterum confirmandus?

RESOLUTIO: est affirmativa: Ratio est manifesta; quia ubi in Sacramentis non adhibetur materia essentialis, ibi non stat ratio Sacramenti, adeoque reperenda: sed oleum infirmorum non est materia essentialis Sacramenti confirmationis: igitur &c. Prob. Nam, concil. Flor. in litt. Un. pro materia huius Sacramenti statuit Chrisma confectum ex oleo & Balsamo: sed oleum infirmorum non est Chrisma confectum ex oleo & balsamo, ut patet, igitur &c. Deindè Conc. non dicit oleum esse materiam huius Sacramenti, cuius aliquid Balsami admisceri debeat; sicuti loquitur de materia Eucharistia dicens, illam esse vinum de vite, cui ante consecrationem modicissima aqua admiscenda est, sed dicit esse Chrisma ex oleo & Balsamo confectum, quare loquutio æqualiter oleum & Balsamum ad hoc Sacramentum, requirit.